

PORSDAL Torp under Skuggebo, FoF

138

PORSDAL

Torp

Skuggebo

Torpet Porsdal (västra huset) upptogs 1841 av Jonas Gustavsson. Där fanns två stugor, varav en flyttades till Skomakarens fälla 1895. Ibland hade de en ko på torpet. Alla som bebott torpet har varit sjuka och till följd av det fattiga. Där fanns några små åkrar, men de var mycket steniga, och stora rösen är upplagda på och kring dem. Trots det hade man lite trädgård på båda ställena på Porsdal. Även på det västra torpet fanns körsbärsträd, äppelträd, syrener och pärlhyacinter men även mycket kejsarkronor. 1926 blev torpet öde och revs strax efteråt. Åkrarna fick växa igen

Från vägen in till stugan gick en 40 m lång upphöjd gång. Genom att lägga stenen som en sträng från vägen till stugan blev man av med en massa sten och fick dessutom en torr och bra gång till huset

Jonas Gustavsson, född 7/3 1807 i Hagshults sn och död 23/6 1847 på Porsdal. Gift 26/6 1831 med

Anna Nilsdotter, född 23/7 1808 på Hagenborg och död 3/1 1868 på fattigstugan

Klas Johan, född 9/4 1832 på Jonsbo 1852 t Långö

Lisa Kristina 17/11 1833 på Gröndal

Karl August 16/9 1835 " 54 t Hagshult

Anders Magnus 27/5 1838 " död 2/1 1839

Anders Gustav 30/4 1840 " 56 t V Hult

Ulrika Lovisa 28/11 1841 " 57 t Siggaskog

Nils Peter 21/9 1844 på Porsdal 60 t Dala

Anna Maria 13/5 1847 "

Jonas tjänte dräng i Gåeryd när han gifte sig, flyttade 1831 till Jonsbo, 1833 till Gröndal. 1840 skrevs han på socknen och 1841 flyttade han till Porsdal. 1845 var han på brunnsdrickning för 2 Rd. När Jonas avled, redan 1847, utackorderades alla barnen, och Anna fick flytta till fattigstugan. Men det verkar som om de snart kom åter till Porsdal

Änkan Maja Svensdotter, född 13/11 1783 i Slätthögs sn
Änka efter soldaten Peter Stor på Gröndal, bodde här 1842

Jakob Jonasson, född 17/11 1808 i Vrigstads sn
Gift 18/9 1835 med

Stina Katarina Magnusdotter Wahlgren, född 8/8 1808 i
Ödestugu sn

Beträffande barnen se Ekåsa

Jakob och Stina kom 1847 från fattigstugan och flyttade 1849 till Ekåsa, som Jakob byggde upp

Anders Nilsson, född 3/4 1805 i Slätthögs sn och död 7/12 1867 på Porsdal. Gift 22/6 1847 med

Maria Johannesdotter Warm, född 11/2 1823 på Warmstorp och död 23/7 1901 på Porsdal

Johanna, född 10/7 1847 på Hjortafällan

Emilia Krist. 23/1 1849 "

Inga Lisa 3/10 1851 på Porsdal

Anna Lena 7/2 1854 "

August 23/6 1856 "

Elise 22/6 1859 "

Karl 12/5 1862 "

Tilda 2/10 1863 "

Anders var första gången gift 30/12 1827 med Kristina Svensdotter och hade i det äktenskapet barnen

Anna Lisa, född 12/9 1829 1849 till Hjälmseryds sn

Alexander 23/10 1832 1854 till Skuggebo

Karolina Krist. 23/4 1836 1865 till Järstorp

Karl 8/4 1841 död 28/12 1841

Barnen i första äktenskapet födda på Hjortafällan

Anders var sjuk och lämnade Hjortafällan, som var ett större torp, och flyttade 1849 till Porsdal, som var ett mycket litet ställe. 1850 var han sjuk och utfattig.

1861 fick han fattighjälp

Dottern Johanna gift 30/12 1876 med Johan Ferm på Mellsjö

Dottern Inga Lisa gift 30/4 1877 med soldaten Fyhr vid Ivarsbygget

"Fyhrens Inga Lisa tjänte från 10 års ålder på Slåfällan.

Hon hade gått i skolan tre dar i Skuggebo för "Möckelta Basse". 33 gånger hade hon gått till Jönköping för arbete, och 9 gånger hade hon varit i Jönköpingstrakten och plockat potatis", berättade Anna på Sandsdal om sin faster.

Dottern Anna Lena var sömmerska. Hon hushållade åt Karl Svensson från bst Porsdal och flyttade 1926 till sin syster Elise på Sjötorp

August och Elise gick många gånger till Torpa och Ekhagen i Jönköping och plockade potatis. Elise köpte för pengarna schalett och psalmbok till sin konfirmation, enligt Anna på Sandsdal

Elise gifte sig 10/8 1883 med Anders Johansson på Ekåsa och flyttade 1901 till Sjötorp

Sonen August flyttade till Bäckaryd under Flohult 1881

"August på Bäckarydet gjorde korgar av spingad tall. Han

provade på trädet, om den vita fibern var rak. Han såg ut som ett hölass med korgar, när han gav sig ut att sälja", enligt Anna på Sandsdal

Sonen Karl var skomakare och gifte sig 31/12 1884 med Emma Johansdotter och flyttade till Torsborg

1900 flyttade Ida på grannstället och hennes son Karl till Maria Warm och hennes dotter Anna Lena

1901 avled Maria Warm. 1921 flyttade Karl till Gällaryd.

1925 avled Ida Johannesdotter och 1926 flyttade Anna Lena till Sjötorp. Därefter var Porsdal tomt, och husen revs

"Faster Mari och faster Sara fick 8 skålpund mjöl och 8 kr om året att leva på, när de blev gamla", berättade Anna på Sandsdal

Information av Doris Fransson, Björkelund, vid torpvandringen 20220508.

Västra Porsdal under Skuggebo

På torpet Porsdal (västra sidan) fanns en ca 40 meter stenlagd gång fram till huset. Huset byggdes på 1840-talet.

Första brukare: Jonas Gustafsson född 1807-03-07 Hagshults socken

Hustru Anna Maja Nilsson född 1808-07-23 Hagenborg, Valkö, Nydala socken

Barn: Klas Johan född 1832-04-09 Jonsbo, Nydala socken

Lisa Kristina född 1833-11-17 Gröndal, Skuggebo, Nydala socken

Karl August född 1835-09-16 Gröndal, Skuggebo, Nydala socken

Anders Magnus född 1838-05-27 Gröndal, Skuggebo, död 1839-01-02

Anders Gustaf född 1840-04-30 Gröndal, Skuggebo, Nydala socken

Ulrica Lovisa född 1841-11-28 Gröndal, Skuggebo, Nydala socken

Nils Peter född 1844-09-02 Porsdal, Skuggebo, Nydala socken

Anna Lena född 1847-05-18 Porsdal, Skuggebo, Nydala socken

Sedan Jonas och Anna gift sig 1831 hade de först bott i Jonsbo där deras första barn föddes. Sedan flyttade de till backstugan Gröndal under Skuggebo där barnskaran ökades med fem till barn. Där blev de skrivna på socknen innan de flyttade till Porsdal 1841. På Porsdal föddes ytterligare två barn. Jonas avled redan 1847 av bröstsjuka, han blev 40 år gammal. Änkan och barnen hamnade på fattigstugan där barnen utackorderades i socknen, utom yngsta dottern som bodde kvar hos modern på fattigstugan tills hon blev konfirmerad. Änkan Anna Maja Nilsson avled på fattigstugan 1868-01-03 av lungdot. **Hon hade bott på fattigstugan sedan hon blev änka, alltså i 21 år, enligt uppgift i dödboken och husförhållningsböckerna.**

Dottern Lisa Kristina gifte sig med Johan Peter Carlsson i Vrigstad. De bodde inhyses i Boda och senare Gästgivaregården i Vrigstad. De fick 7 barn mellan åren 1858-1868. Ett av dem avled dagen efter hon föddes. Knappt en månad efter det yngsta barnets födelse avled Lisa Kristina av buk- och lungsäcksinflammation. Barnen lämnades på socknen av fadern som samma år flyttade till Jönköping och gifte sig med Lisas syster Ulrica Lovisa (se nedan).

Lisa Kristinas barn:

Äldste sonen, Karl August, född 1858-02-21 blev fosterbarn hos ett äldre par i Vrigstad. Han blev dräng på Lundholmen. Han gifte sig och fick 6 barn. Bodde då på Fällan under Eksjöhovgård i Sävsjö. Avled 1903-10-18. Blev 45 år gammal

Den andre sonen, Frans Allgott, född 1859-07-15 växte upp på fattigstugan i Vrigstad och var sedan skriven på socknen. Blev gång på gång dömd för stöld och fick straffarbete 6 år. Blev också dömd till förlust av medborgerligt förtroende i 10 år. Han satt bland annat inspärrad på Carlskronas centralfängelse. Uttalande om honom från fängelsetiden sa att han var opålitlig. Han återkom till Vrigstad 1898-03-30 men reste redan 1898-05-17 vidare till Nordamerika.

Det tredje barnet, Ida Kristina, född 1861-01-15, växte också upp på fattigstugan i Vrigstad. Hon gifte sig med Carl Johan Johansson från Nydala. De övertog Stjärnebo, Skärvälla i Nydala efter makens föräldrar. De fick sju barn. Makarna flyttade till Hörnet under Skaftnäs 1923. Ida Kristina blev änka 1930 och avled 1932-02-27 på Lilla Skaftnäs, Nydala. Hon blev 71 år gammal.

Fjärde barnet, Anna Lovisa, född 1862-10-05 i Vrigstad, växte också upp på fattigstugan i Vrigstad. Hon reste till Jönköping 1885 och bosatte sig hos sin moster Ulrica Lovisa som då var änka efter Anna Lovisas far. Där födde Anna Lovisa sitt första barn. Hon gifte sig samma år med Viktor Andersson och fick ytterligare fyra barn (ett tvillingpar) men tvillingarna avled som spädbarn. 1891 reste maken till Amerika. Troligtvis hörde familjen inte av honom för 1897 upplöstes äktenskapet genom domkapitlet i Växjö. Samma år födde Anna Lovisa sitt femte barn och gifte sig några månader senare med pinnstolsmakare Nils Erik Wahlström i Jönköping. De fick ytterligare ett barn. Två av Anna Lovisas barn reste till Amerika. 1913-09-25 avled Anna Lovisas make Nils Erik genom en olyckshändelse. I dödboken står det att han blev krossad av mur som rasade under eldsvåda. Anna Lovisa avled 1950-09-13 i Jönköping.

Femte barnet Axel född 1865-04-14 bodde också i fattigstugan i Vrigstad och hade sedan tjänst på Lundholmen, Vrigstad. 1886 flyttade han till Carlsborg och blev artillerist inom militärmakten. Han flyttade sedan till Jönköping och var en tid skriven på socknen men fick bo hos sin syster Anna Lovisa omkring 1890. Han gifte sig 1890 med Eva Charlotta Josefsdotter född 1865-12-21 i Gullered och fick med henne 9 barn. De fem första föddes i Jönköping och

Axel var fabriksarbetare. 1902 flyttade familjen till Anneberg, Norra Solberga. Där föddes parets femte barn. Sedan flyttade familjen till Eskilstuna där tre barn föddes. Hustrun avled 1945 och Axel avled 1951-03-04 i Eskilstuna. De flesta av barnen blev kvar i Eskilstuna.

Det sjätte barnet avled som spädbarn.

Det sjunde och yngsta barnet Augusta Elisabeth, född 1868-07-09 blev också antecknad som utackorderingsbarn på fattigstugan. Hon var en tid fosterdottter hos änkan Anna Stina Johannisdotter på Kronoberg i Vrigstad. 1893 flyttade hon till Österplana i Skaraborgs län. Hon gifte sig samma år med målaren Nils Peter Fransson Lindberg. De fick fyra barn. De bodde på olika orter, Österplana, Malmö, Norrköping, Västerås, Solna och Stockholm. De tog ett fosterbarn i Norrköping. Maken blev köpman i Stockholm.

Sonen Karl August flyttade till Östergötland där han blev statardräng på flera gårdar. Han gifte sig 1860 med Lovisa Svendsdotter, född 1835-06-03 i Stockaryd. De fick 6 barn tillsammans som följde med dem till olika gårdar. När paret bara hade sin yngsta dotter hemma arrenderade de några år ett torp som hette Båtsmanstorpet i Gladhem i Östergötland. Hustrun Lovisa avled 1909-04-08 och Karl August bodde några år tillsammans med en änka i Norrköpings Borg. Han avled 1918-09-14 i Stenkullen Norrköpings Borg, Östergötland.

Sonen Anders Gustafs födelsedatum ändrades i kyrkoboken till 1840-09-30 men enligt födelseboken var han född i april. Han gifte sig 1867 med Thilda Johnsdotter född 1848-10-26 i Byarum. Paret bosatte sig på torpet Svensbygget i Byarum där 6 barn föddes mellan 1869-1881. 1882 reste hela familjen till Nordamerika.

Dottern Ulrica Lovisa gifte sig med sin svåger, änkemannen Johan Peter Carlsson, född 1833-11-21 i Vrigstad. Hans barn lämnades till fattigstugan i Vrigstad (se ovan). Ulrica hade redan ett barn före giftermålet. Familjen bosatte sig i Jönköping där fem barn till föddes. Maken avled redan 1877-10-03 av förgiftning (svårt att läsa typen av förgiftning). Ulrica Lovisa tog ensam hand om sin barnaskara. Hon avled 83 år gammal, 1925-01-15 i Jönköping, Kristina församling.

Sonen Nis Peter flyttade till Västergötland och gifte sig och blev hemmansägare. Han hade fyra barn. Han bodde hos en dotter i Timmele när hustrun avled 1918. Han avled 1922-12-17 i Dalum, Älvsborgs län. Han blev 78 år gammal.

Yngsta dottern Anna Lena (skrevs Helena) flyttade till Jönköping. Fick 3 barn utan att vara gift. Gifte sig 1884-08-09 med stensättare Anders Johan Isaksson. Fick ytterligare två barn. Maken blev straffad för stöld 1894. Anna Helena blev änka 1914 och avled 1916-09-13 i Jönköping. Hon blev 69 år gammal.

I Porsdal boende: Maja Svendsdotter född 1783-11-03 Nydala

Änkan Maja Svendsdotter bodde i backstugan tillsammans med ovanstående familj. Hon var änka efter Peter Stor på torpet Gröndahl. Bodde kvar med understöd från Skuggebo, även sedan änkan Anna Maja Nilsson flyttat med sin familj till fattigstugan 1847.

Nästa brukare: Jakob Jonasson född 1808-11-17 Vrigstad

Hustru Stina Catharina Magnidotter född 1808-08-08 Ödestugu

Barn: Britta Stina född 1836-03-26 Korparýdet, Nydala

Claes Peter född 1844-07-31 på socknen, Nydala

Johanna Kristina född 1847-04-20 på socknen, Nydala

Familjen hade bott på Korparýdet under Moboda. De skrevs på socknen från 1844. Kom till Porsdal 1847 och flyttade vidare 1849 till Ekåsen under Solslätt där de fick ytterligare två barn. (se vidare Ekåsen).

Äldsta dottern Britta Stina följde med föräldrarna till fattigstugan och bodde kvar där hela livet. Hon gifte sig med fattighjonet Johan Andersson 1878 och bodde kvar i fattigstugan, Johan avled 1884. Hon avled 1918-05-29 på fattigstugan i Nydala. Hon blev 82 år gammal

Claes Peter reste till Amerika 1872.

Johanna Kristina åkte till Tyskland 1870.

Nästa brukare: Anders Nilsson född 1805-04-03 Slätthög

Andra hustrun Maria Johannisdotter född 1823-02-11 Warmstorp, Nydala

Barn: Anna Lisa född 1829-09-12 Hjortafällan, Nydala (med första hustrun)

Alexander född 1832-10-25 Hjortafällan, Nydala (med första hustrun)

Carolina Christina född 1836-04-23 Hjortafällan, Nydala (med första hustrun)

Johanna född 1847-07-10 Hjortafällan, Nydala

Emilie Christina född 1849-01-22 Hjortafällan, Nydala

Inga Lisa född 1851-10-04 Porsdal

Anna Lena född 1854-02-07 Porsdal

Johan August född 1856-06-23 Porsdal

Elise född 1859-06-22 Porsdal

Carl Gustaf född 1862-05-12 Porsdal

(Thilda Kristina född 1863-10-09, felaktigt inskriven i kyrkoboken som barn till Anders och Maria men struken och förd till sina rätta föräldrar under torpet Gröndahl.)

Familjen kom från Hjortafällan, Skuggebo. Anders hade varit gift tidigare och hade haft fyra barn med sin första hustru. Ett barn hade avlidit samma år som det föddes, 1841. Anders Nilsson gifte om sig 1847 och fick ytterligare sju barn. De två äldsta barnen i andra äktenskapet föddes på Hjortafällan. Familjen, även barnen i första äktenskapet, flyttade från Hjortafällan 1849 till Porsdal som var ett mindre torp. Där föddes de fem yngsta barnen. Anders var sjuklig och fick hjälp av socknen. 1862 var han intagen en period på lasarettet. Han avled 1867-12-07. Änkan Maria bodde kvar på Porsdal tillsammans med dottern Anna Lena. Maria avled på Porsdal 1901-07-23. Det sista året flyttade grannfrun Ida Johannesdotter från östra Porsdal med sonen Karl in hos Maria.

Dottern Anna Lisa tog plats som piga på olika ställen bl a Gällaryd, Jönköping och Bankeryd. I Bankeryd träffade hon en dräng på samma arbetsplats. Hon gifte sig med drängen Sven Magnus Svensson född 1823-01-02 Nässjö. De bosatte sig i Kolaryd, Bankeryd och fick minst 7 barn som alla bosatte sig i Jönköpingsområdet.

Sonen Alexander blev dräng i Hisinge. Han gifte sig 1863 med den 12 år äldre Maja Cathrina Svensdotter född 1820-11-02 i Fryele. De bosatte sig i ett litet torp som hette Carlsbygget. De hade inga barn. Paret köpte torpet på 1870-talet. Maja avled 1899 och Alexander avled 1912-10-15. Han blev nästan 80 år gammal.

Dottern Carolina Christina flyttade till Järstorp och födde en oäkta dotter, Johanna Charlotta, född 1865-04-19 senare födelsedag skrivet den 20. Carolina och dottern bodde "i husen" på en större gård där Carolina var piga. Dottern avled 12 år gammal av halssjuka. Carolina bodde sedan på fattigstugan i Järstorp och avled där 1912-11-05, 76 år gammal.

Dottern Johanna födde en dotter 1871 och gifte sig 1876 med skomakare Sven Johan Petersson, född 1854-08-01, Tingsås. Makarna bosatte sig i torpet Mellsjö. Sven Johan var skomakare. Där föddes fem barn men yngsta dottern avled i 10-årsåldern av tuberkulos i hjärnan. Familjen byggde upp en stuga som kallades Skomakarns fälla (se torpet Skomakarns fälla) av rivningsvirke från Porsdal. Familjen flyttade till Ohs 1903 och Johanna avled samma år den 26 juni av okänd sjukdom.

Dottern Emilie (Emilia) Christina blev piga i Hjälmseryd socken. Bodde 1879 i Lilla Hökhemmet, Hjälmseryds socken. Hon gifte sig 1889-07-04 med avskedade soldaten och änkemannen Magnus Andersson Stein. De bodde i backstugan Stensholm under Stenbro i Aneboda socken. Emilia blev änka 1898-08-07 och avled 1916-03-12 på Stenshom. Hon blev 67 år gammal.

Dottern Inga Lisa gifte sig med gratialisten Anders Johan Fyhr, född 1855-05-16 Mannahemmet, Nydala. De bosatte sig i först på soldattorpet Hylte, Möcklehult sedan flyttade de till Sjöholma, Möcklehult, Hjälmseryds socken. De fick 9 barn, tre avled som småbarn av bla kikhosta. Fyra söner emigrerade till Nordamerika. En dotter och en son stannade kvar i Sverige. Dottern gifte sig och bildade familj i Sävsjö. De hette Lans i efternamn. Sonen Hugo blev byggnadsarbetare och gifte sig med Hilma Lindblad. De hade inga barn men de tog hand om ett fosterbarn, Roland Ingemar Eriksson (Fyhr), född 1934-03-12 i Elngelbrekt församling, Stockholm. När första hustrun avled gifte Hugo om sig med Ellen Andersson, född i Mistelås. Enligt uppgift blev Hugo så småningom byggmästare och har uppfört hus i Nydala, bl a i Fägerhult och Haboarp. Hugo avled 1974-05-15.

Dottern Anna Lena bodde kvar på Porsdal till 1926 då hon flyttade till sin syster på Sjötorp under Moboda. Hon hade varit sömmerska när hon bodde på Porsdal. Avled på Sjötorp ogift 1934-11-06. Hon blev 80 år gammal.

Sonen Johan August gifte sig 1882 med en ung änka, Emma Christina, född 1858-04-14 i Hjälmseryds socken. Hennes tidigare make och dotter var båda döda. Johan August och Emma Christina bosatte sig på Ivarsbygget, Hjälmseryds socken.

Barn: Hedvig Alfrida Serafia född 1882

Karl Edvin Teodor född 1890.

Dottern Hedvig gifte sig 1901 med Carl Arvid Svensson i Ulfsnäs. Bodde i Ulfsnäs och tog hand om Carl Arvids brorsdotter Seba Mathilda Ingegerd som fosterdotter sedan fadern avlidit 1908 i lungdot. Flyttade från Nydala 1912 och bosatte sig i Lindhult, Slätthögs socken. Maken avled 1928 och Hedvig avled 1936-01-28 och då bodde hon som änka på Ivarsbygget.

Sonen Karl Edvin Teodor gifte sig med Helga Maria Andersson född 1895-02-11 Slätthög och bodde kvar på Ivarsbygget.

Barn: Nils Folke Manfred född 1923-07-28

Svea Gulli Elisabeth född 1926-01-01, gift Gillberg, Gällaryd

Hedvig Kerstin Maria född 1936-01-20, gift Sjölin

Johan August avled 1941-10-30 på Ivarsbygget, hustrun Emma Christina hade avlidit 20 år tidigare, 1921-06-25.

Dottern Elise gifte sig med Anders Magnus Johansson, född 1861-03-23 Hjälmteryds socken. De bosatte sig i backstugan Backen under Solslätt (se mera under torpet Backen). Paret fick fyra barn.

Karl Gustaf Teodor född 1883-11-30 Backen under Solslätt, Nydala socken

Elna Emilia Kristina född 1889-12-24 (tvilling) Backen under Solslätt, Nydala socken

Anny Ester Maria född 1889-12-24 (tvilling) Backen under Solslätt, Nydala socken

Axel Anders Johan född 1900-07-06. Backen under Solslätt, Nydala socken Avliden 1900-07-14

Sonen Carl Gustaf blev skomakare och flyttade till Moboda gästgivaregård där efterfrågan på skomakare var stor. Han gifte sig och fick tre barn. Flyttade sedan in på torpet Johannesberg där ytterligare två barn föddes. Byggde sedan en torpstuga, Torsborg under Moboda, och bodde där livet ut. (Se Johannesberg under Haboarp och Torsborg under Moboda).

Boende: Ida Johannesdotter född 1843-10-05 Staveryd

Barn: Karl född 1876-12-03 Skuggebo, Nydala

Änkan Ida Johannesdotter och sonen Karl flyttade över från Östra Porsdal till Västra Porsdal 1900. Ida bodde kvar på Porsdal till sin död 1925-04-12.

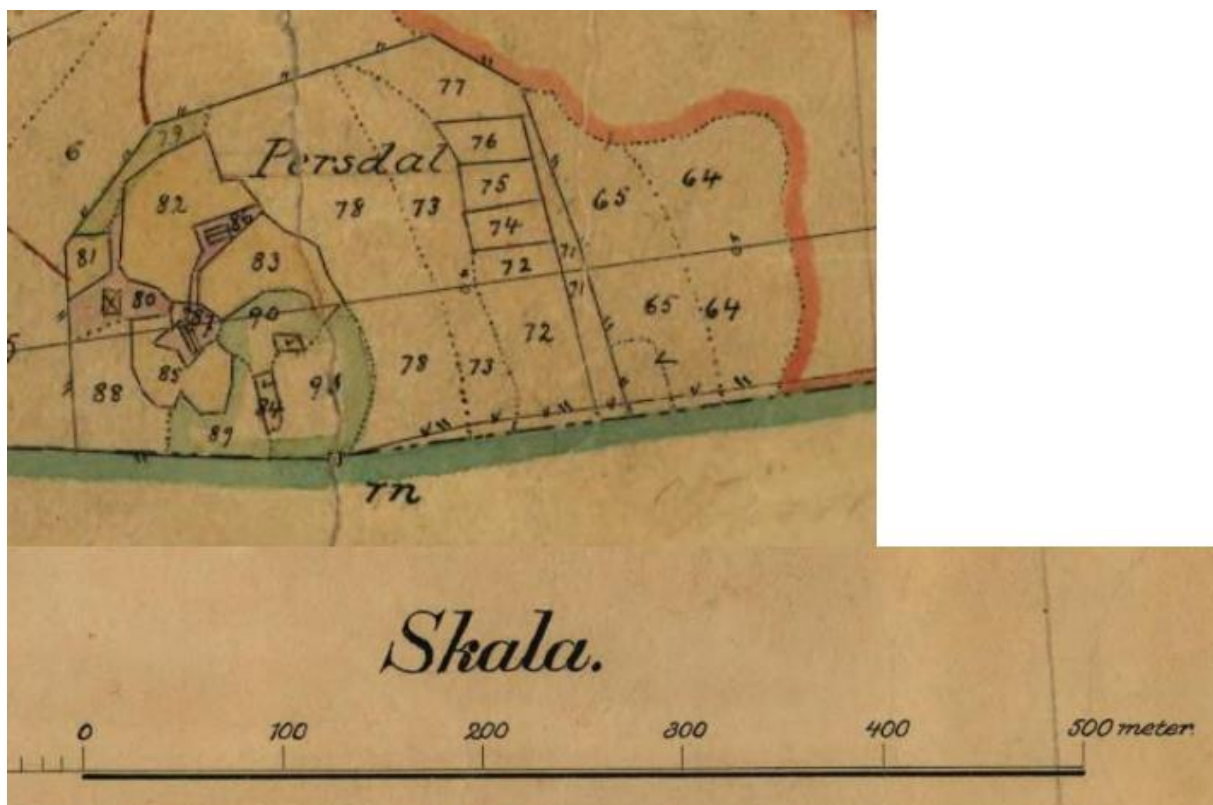
1921 flyttade Karl till Ohs och blev sågare. Han gifte sig med Anna Åttalina Elm född 1886-12-22 i Stora Hunnavik, Nydala socken. De fick 2 barn, en son och en dotter, födda i Ohs.

Sven Åke Oskar född 1922-08-13 Ohs

Britt Stina Sofia född 1923-12-14 Ohs

Familjen köpte en gård i Bodaryd och flyttade dit 1928. Karl blev hemmansägare och de bodde kvar hela livet i Bodaryd liksom sonen och dottern som förblev ogifta. Hela familjen är begravda på Gällaryds kyrkogård.

1895 revs huset och virket användes till en stuga närmare Skuggebo, dit Johanna Andersdotter, uppväxt på Porsdal, och hennes familj flyttade. Det kom att heta Skomakarns fälla (se vidare Skomakarns fälla). Idag kan man se rester av den stenlagda gången och rester av grunden till huset inne bland granarna.

Historiska kartor

/Sammanställt ur samt kyrkoböcker samt Henry Renshults böcker Folk & Fornt

av Doris Fransson/